

1946. november 3. hete.

Általános iskola V. osztály.

A tanítás anyaga: A téglalap. (A tanterem padlója.)

I. Előkészítés. a) Számonkérés. A derékszög. A szög részei, jele. A szög jelölése, a szög nagysága; derékszög, a merőleges.

b) Célkitűzés.

II. Tárgyalás. a) Megfigyelések és mérések. A padló élei és ezek hossza. Az egymással szemben fekvő élei egyenlők.

A padló élei egymásra merőlegesek.

A padló lerajzolása szabadkézzel, szemmuértékkel, majd vonalzóval és körzővel, pontosan.

A padlót is, lerajzolt képét is távolságok határolják.

A szemben lévő csúcsok összekötése. (Átló.)

A két átló hosszának megmérése. (Egyenlők.)

A négyszög oldalainak hossza (megmérés útján) és ezek összege. (A négyszög kerülete.)

III. Összefoglalás. A sík négy távolság által határolt részét négyszögnek nevezzük.

A négyszögnek 4 oldala és 4 szöge, 4 csúcsa van.

Megjelölése a 4 csúcsához írt betűvel történik.

A határvonalak a négyszög oldalai.

A 4 oldal hosszának összege a négyszög kerülete.

A két egymással szemben lévő csúcsot összekötő vonal az átló.

Minden négyszögben 2 átlót húzhatunk.

Az olyan négyszöget, melyben 2–2 szemben lévő oldal egyenlő, a szomszédos oldalak nem egyenlők és derékszöget alkotnak, TÉGLALAP-nak nevezzük.

A téglalap átlói egyenlők, felezik egymást, de nem merőlegesek egymásra.

A téglalap területét úgy számítjuk ki, hogy a két szomszédos oldalának mértékszámát összeadjuk és azt kétszer vesszük.

1946. november 4. hete.

Általános iskola.

A tanítás anyaga: Súlymértékek.*Szemléltetés:* Súlyok bemutatása.

I. Előkészítés. a) Számonkérés. Fejszámolás. Összeadásra szöveges példák, a métermérték köréből.

b) Célkitűzés.

II. Tárgyalás. a) Súlymérték.

1 kilogramm 1 liter tiszta víznek a súlya. Jele = kg.

1 kg = 10 hektogram (nem használjuk a gyakorlatban.)

100 dekagramm jele = dkg

1000 gramm jele = g.

Nagyobb súlyok mérésére használjuk a métermázsát = 100 kg, jele = q (quintál.)

Még nagyobb súlyok mérésére használjuk a tonnát (t) = 10 q = 1000 kg.

Orvosságok, mérgek mérésére a grammnak kisebb részeit is használjuk, ezek: decigramm (dg), centigramm (cg) és milligramm (mg).

Feladatok. (Az összeadás gyakorlása.)

Egy kereskedő 4 láda árut vett, melyeknek súlya egyenként: 367 kg, 254 kg, 296 kg, 335 kg. Mekkora a 4 láda súlya összesen?

Az összeadást az egyeseknél kezdjük.

Csak számokat szabad mondani!

Minden összeadást kétszer végzünk el, egyszer alulról fölfelé, másodszor fölülről lefelé.

Házi feladat: Mérések. (A könyvben a 16. példa. 17, 18 és 19 példák.

1946. november 1. hete.

Általános iskola VI. osztály.

A tanítás anyaga: A mellérendelt mondatok. Kapcsolatos mondatok tárgyalása, kapcsolatban népdal.

Kapcsolat: Poétika: a népdalról tanultak felújítása.

Szemléltetés: Nyelvtan. könyvből a 8. lapon.

Írásbeli dolgozat: A Szent László c. költeményből (olvasókönyv) 6 kapcsolatos mondat keresése és kiírása.

V á z l a t:

I. Előkészítés: Hangulatkezelés a népdal szövegének megfelelően. A népdalról tanultak felújítása.

b) Célkitűzés. Ismerjük meg azokat a mondatokat, amelyek ebben a szép népdalban vannak.

II. Tárgyalás: a) A népdal bemutatása. (Eneklése.)

b) Milyen mondatokat találunk benne? (Egyszerű és összetett mondatok elemzése.)

c) Milyen összetett mondatokat találunk benne? Az összetett mondatok melyik fajtájához tartoznak??

d) Példamondat:

Este van már, hull a csillag.

Szöke legény haza ballag.

Milyen mondatokból áll ez az összetett mondat? (Fő.)

Milyen viszonyban vannak egymással? (Kapcsolt.) Ezek csak azért vannak összekapcsolva egymással egy mondatná, mert összefüggő eseményt mondanak el. Az ilyen mellérendelt mondatokat *kapcsolt mondatoknak* nevezzük.

e) Példamondatok keresése: Vágyaimnak sólyom szárnya támadt, s odahagytam kislakom s anyámat. *Rátekint a vándor, és tovább folytatja. Áll a malom, áll a vitorlája. Piros a percsétje, finom a hajtása. Az orra érett paprika, hidegtől folynak könnyei. Nem anyától letté lettél, rózsafán termettél, piros pünkösöd napján hajnalban születted. Segíts magadon, és az Isten is megsegít.*